

Arealrekneskap

Vestland fylkeskommune

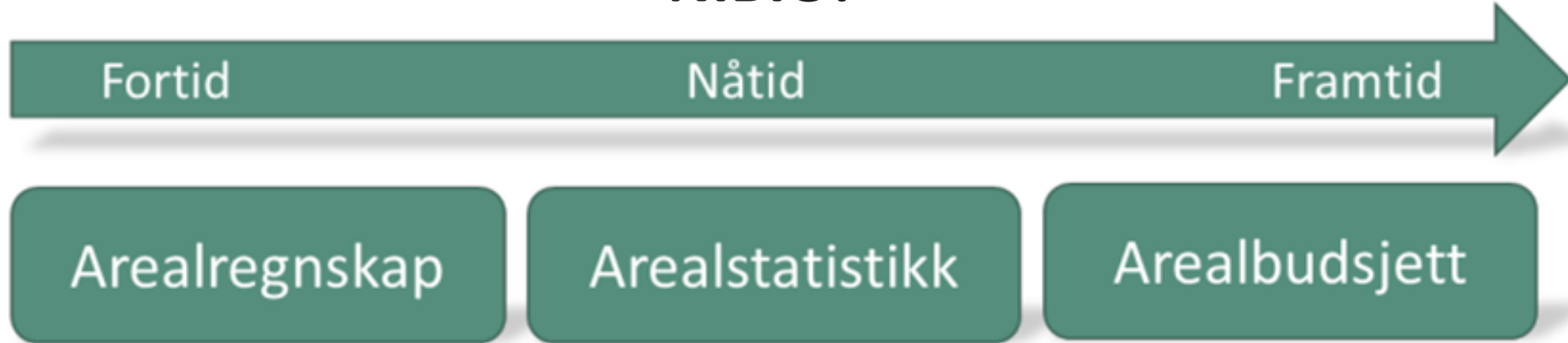
Arealrekneskap – veggen har blitt til:

Fleire jobbar med same tema

- KS- forprosjekt NINA og AsplanViak (ferdig høsten 2023)
- Agder fylkeskommune
- Viken fylkeskommune
- Vestlandsforskning (Sunnfjord og Voss)
- NIBIO-kartlegging Oslo, Drammen, Tønsberg- Like metode, ulike titler
 - Drammen og Tønsberg- Temakart for klimagassutslipp og klimatilpasning
 - Oslo kommune - Økt kunnskap om karbonlagring og klimatilpasning i byggesonen
- Eigne kommunale rekneskap

Arealrekneskap? Begrepshandtering

NIBIO:

«**Arealregnskap** som begrep viser til arealendringer som har skjedd mellom ulike tidspunkt– fortid til nåtid eller endringer mellom to ulike tidspunkt i fortid.

Arealstatistikk er en oppsummering av tilstanden i nåtid.

Arealbudsjett viser til framtidig bruk av arealer, gjerne basert på plandata eller ulike framtidsscenarioer.»

[NIBIO: Arealregnskap som kartgrunnlag og arbeidsmetode](#)

Jobbar vi heller mot ei samla «Arealundersøking»?

Hvorfor Arealregnskap på regionalt nivå?

- Interkommunal forståing for arealnøytralitet og samarbeidsplattform for framtidig planlegging
- Felles utgangspunkt for å vektlegge viktige arealprinsipp i utarbeiding av plan
- Dialogverktøy for kommunikasjon mellom administrasjon og politikk
- Saksbehandlingsverktøy- Framstilling av planlagte areal med tilhørende vektlagde arealprinsipp
 - Eit likestilt verktøy for alle kommunane
 - Få fram viktige naturareal og karbonlagringseigenskapar
 - Oversikt over arealkonsekvens for avsatt planareal
 - Verktøy for å sjå kor plan legger potensielt beslag på verdifulle karbon- og naturareal
 - Samla tematisk oversikt (Plan, Natur, Friluftsliv, Vatn, Klima, ROS, Jordbruk)

Akkurat som bestilt?

«Økt satsing på regional planlegging styrke kompetansenivået i fylkeskommunene slik at kommunene i større grad **kan bruke fylkeskommunene som fagressurs i plansaker**. Innføre krav om arealregnskap på fylkeskommunalt nivå slik at kommunenes arealregnskap også kan ses i en større sammenheng. Innføre en ordning hvor **fylkeskommunen forvalter en «arealbank» for kommunene**, der kommuner med mål om arealnøytralitet kan operasjonalisere dette gjennom «arealtransaksjoner» kommunene imellom.»

KS - Bærekraftig arealbruk innenfor rammen av lokalt selvstyre

«prioritering 52: Arealbruk er avgjerande både for korleis vi får til klimaomstillinga og korleis vi tek i vare naturmangfaldet. Som eit ledd i å betre forvalte areala i Vestland, bør alle kommunar ha arealrekneskap. Her bør **fylkeskommunen støtte kommunane ved å samle arealkunnskap** på regionalt nivå, og bidra til å utvikle løysingar som kan kome kommunane til nytte. På denne måten kan vi utarbeide kommunale og regionale arealrekneskap som verktøy for klimaomstilling.»

Handlingsprogram 2022 – 2025 Regional plan klima, Vestland fylkeskommune

«Det er behov for auka kunnskap om arealverdier og det er behov for å utarbeide arealstrategiar og retningsliner for arealbruk. Fylkeskommunen vil nytte perioden 2020-2024 til å starte arbeidet med å hente inn og opp- datere kunnskap, som grunnlag for ei framtidig regional plan.»

Utfordringsdokument for Vestland 2024 - 2028

Ein kjapp analyse av KPA for Bergen kommune mot AR5

Arealfordeling av framtidige arealformål

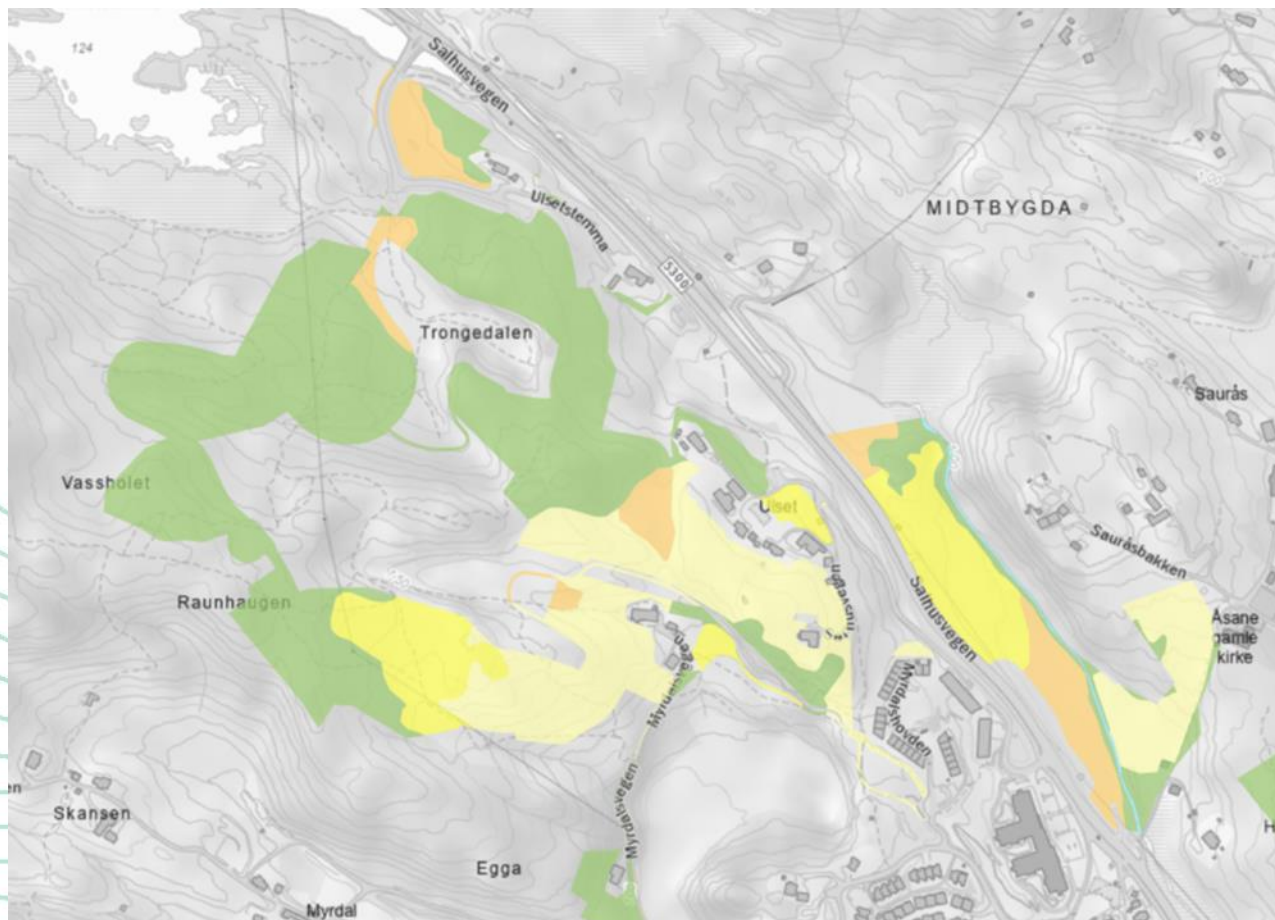
- ca. 4,4km² eller 733 fotballbaner i utbygd areal (landbruk, skog, myr, vatn)
- Kor ca.17 av desse fotballbanene er myr
- Og kor ca. 550 er skog (450 av desse er høg eller særskilt høg skogsbonitet)

Grovt anslag:

- 300 m² per innbyggjar med utbygd areal (bebyggt og samferdsel)
- Utnyttet framtidig arealformål i KPA tilsvarer same arealforbruk for ca. 14 500 personar.

Ein kjapp analyse av KPA for Bergen kommune mot AR5

Arealtype AR5 (ubygd) for framtidig arealformål i Åsane

Framtidig arealformål i Bergen kommune med arealtype myr

Utfordringer vi ser

- Korleis implementerar me eit tverrgående verktøy som kan brukast av både administrasjon og politikarar?
- Er kommunal plan på eit tilfredsstillande nivå?
- Er tematisk data av bra nok kvalitet? (AR5/AR50/NIN)
- Korleis varetek me Vestland og særtrekka sine på ein nasjonalt målestokk?
- Korleis inkluderer me Samarbeidspartnere, og kven er dei?
- Sette ambisjons nivå!!!

Natur typer i Norge (NIN)

«I Miljødirektoratets kartleggingsinstruks er det listet opp 111 naturtyper som skal registreres hvis de forekommer i områder som kartlegges for naturtyper. **De er alle viktige for naturmangfoldet i Norge.**»

Berre 2,45% av landareal for Vestland er NIN kartlagt

Hva med sær vestlandsk?

65% av Vestland er over 500moh (21 992 km²(svara til *over 2 millioner fotballbaner*))

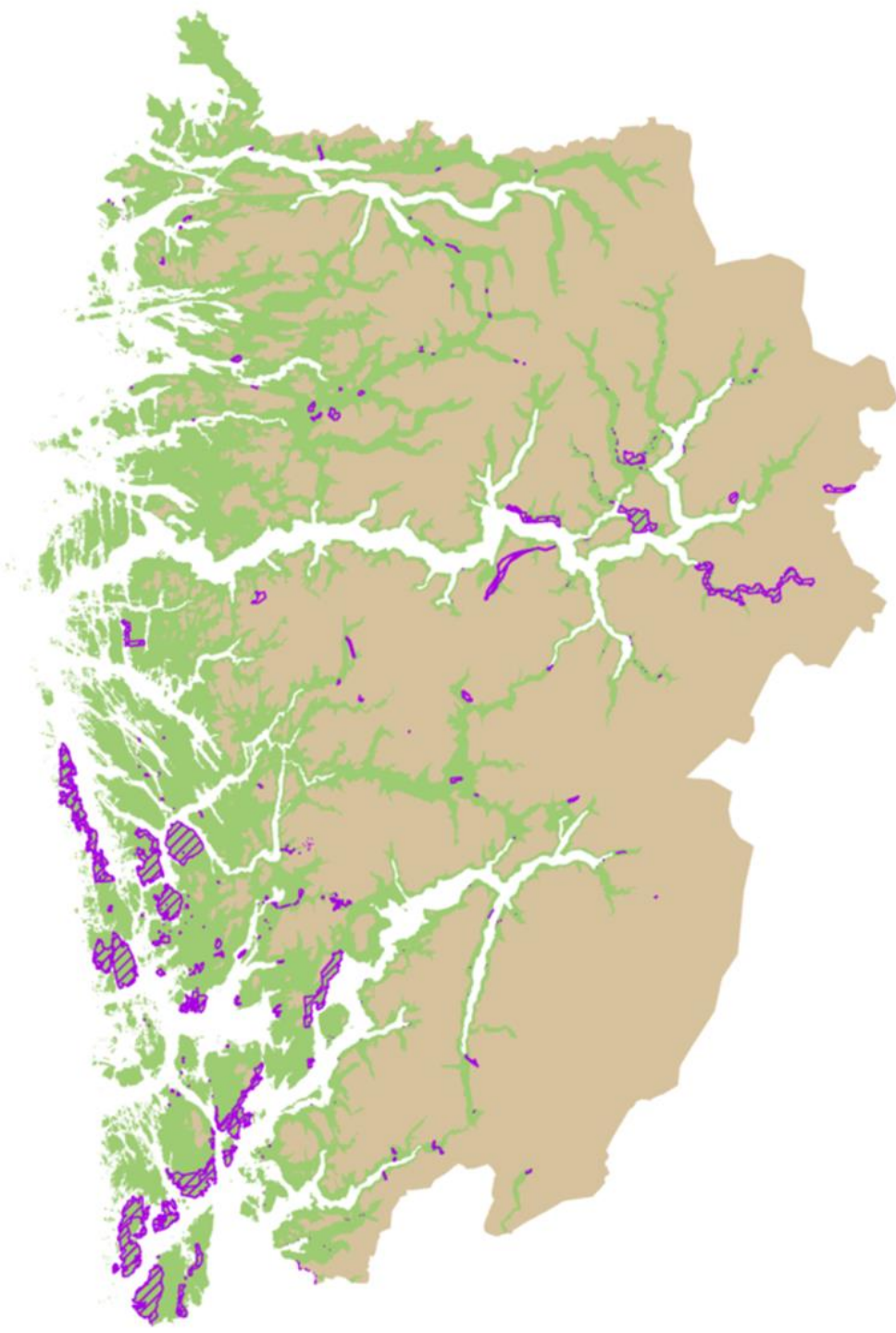
Berre 0,18% av areal over 500moh er NIN kartlagt

20% av Vestland er bratt terreng ($\geq 30^\circ$) - 6 933 km²

Berre 1,1% av bratt terreng er NIN kartlagt

A50

Primært over tregrensa – Frå satellittbildebaserte datasettet «AR-FJELL» over tregrensa, produsert i 2010.

Vegen vidare for Vestland FK

- Vestlands forskning prosjekt ferdig til januar
- Konseptfase er utgreia for framlegging til hovedprosjekt
 - Ser for oss ein kombinasjon av Viken og Agder som ein første pilot
- Vi opnar for samarbeid gjennom forskingsmiljø, kommune og statsforvaltar:

Søknad til NFR med NINA og Vestlandsforskning, Rogaland og Møre & Romsdal FK (frist 15.september) inkluderer kartverk, Statsforvalteren og utvalgte kommunar:

Nyskapande metodar for naturdata og arealrekneskap for å vise samspeleffektar mellom natur og klima på Vestlandet (NYVEST).

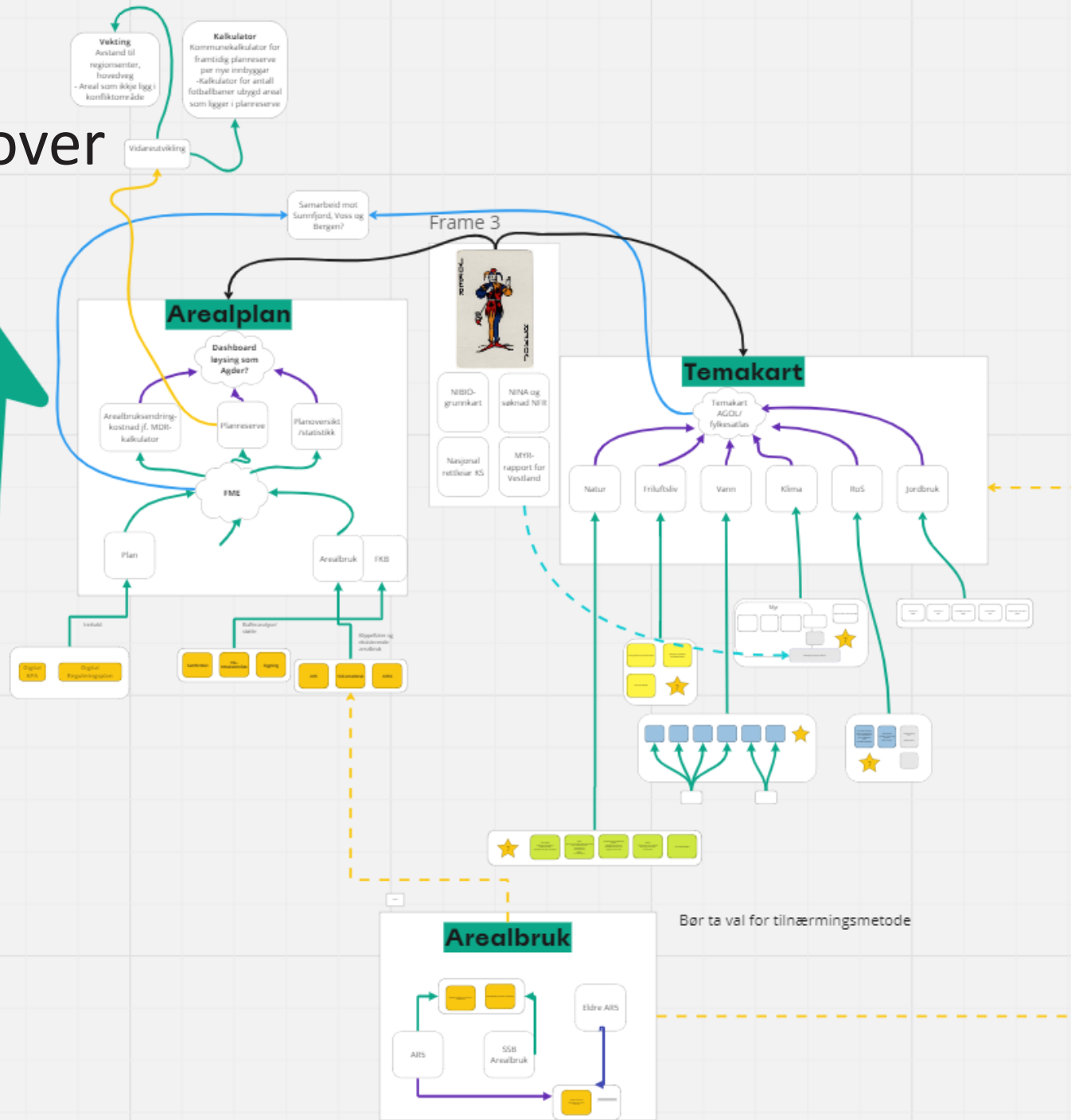
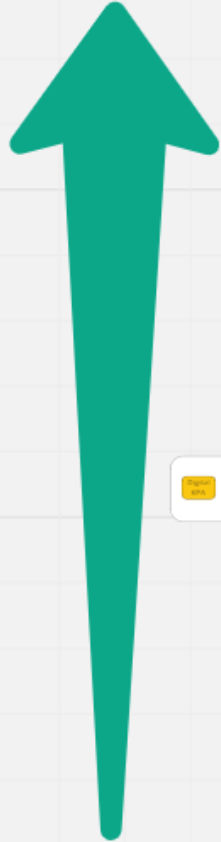
- Få fram særtrekk ved Vestland

Vårt fokus framover

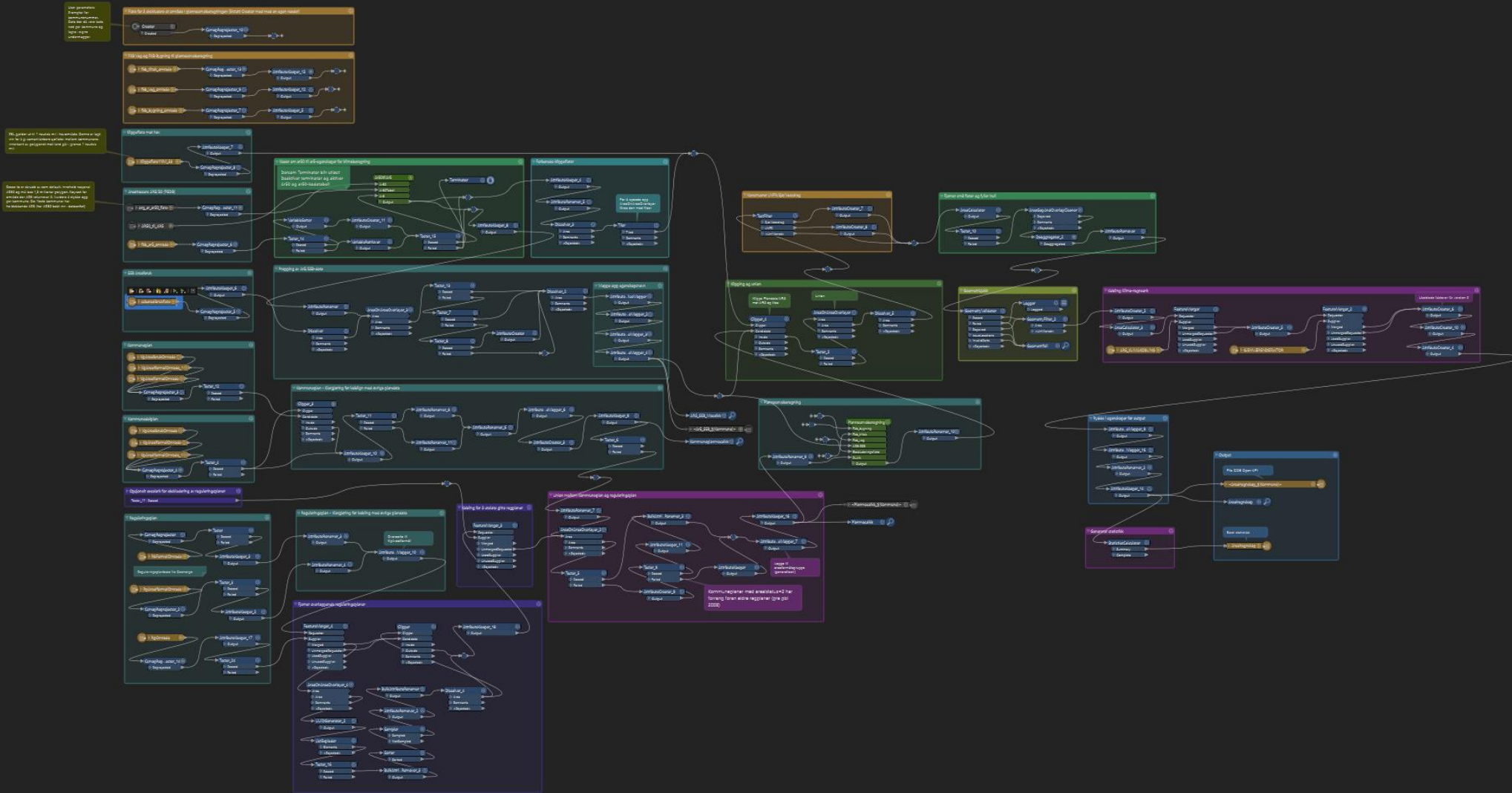
- Koordinere arbeidet med å få til eitt arealrekneskap for fylket (samordne prosjekt frå offentleg sektor)
 - VLFK bidrar til einskapeleg metodikk for fylket som heilskap (ulik praksis mellom kommunar, ulik kapasitet og digitalt nivå)
 - Rettleie kommunar og tilrettelegge verktøy for arealforståing
 - Vektlegge viktigheten av areal med betydning for karbonlagring og naturverdiar.
 - NIN-kartlegging med Statsforvaltar
 - Bindeledd mellom forskning og forvaltning/planlegging

Vårt fokus framover

sær vestlandsk:

Vårt fokus framover

Tilrådd lesestoff

- **Definisjon av begreper NIBIO 2023:**
[NIBIO: Arealregnskap som kartgrunnlag og arbeidsmetode](#)
- **Godt døme på heilskapeleg arealkart Oslo kommune**
[Økt kunnskap om karbonlagring og klimatilpasning i byggesonen](#)
- **Godt døme på heilskapeleg arealkart Drammen og Tønsberg**
[Kartlegging og formidling av blå og grønne verdier](#)
- **Arealrekneskap Viken**
[Arealregnskap for Viken fylke 2022](#)
- **Arealrekneskap Agder**
[Arealregnskap for Agder 2022](#)
- **Heilt ny rapport frå NINA**
[Planlagt utbyggingsareal i Norge](#)
[Sjekk ut kart](#)